

Generell forskrift for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler

Dato	FOR-1983-07-08-1252
Departement	Helse- og omsorgsdepartementet
Publisert	I 1983 601
Ikrafttredelse	01.10.1983
Sist endret	FOR-2015-07-01-892 fra 01.09.2015
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§5, LOV-2003-12-19-124-§7, LOV-2003-12-19-124-§9, LOV-2003-12-19-124-§15, LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790
Korttittel	Generell forskrift for næringsmidler

Kapitteleversikt:

- I. Omfang og definisjoner. (§§ 1 - 2)
- II. Kvalitet, hygiene m.v. (§§ 3 - § 7 9)
- III. Tilsetningsstoffer, mineraler, vitaminer m.v. (§10)
- IV. Helsekadelige stoffer, desinfeksjon m.v. (§§ 11 12)
- V. Meldingsplikt og godkjenningsplikt (§§ 13 - 16b)
- VI. Emballasje m.v. (§17)
- VII. Merking (§§ § 18 19 - 20)
- VIII. Omsetning, import og markedsføring (§§ 21 - 23)
- X. Omsetningsforbud og beslag mv. (§§ § 24 25 - 31)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 8. juli 1983 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790. Fremmet av Sosialdepartementet (nå Helse- og omsorgsdepartementet).

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 18 (direktiv 79/112/EØF) og nr. 49 (direktiv 89/396/EØF).

Endringer: Endret ved forskrifter 29 april 1988 nr. 312, 2 april 1990 nr. 268, 14 okt 1991 nr. 795, 23 juni 1992 nr. 567, 3 nov 1992 nr. 841, 21 des 1993 nr. 1378, 21 des 1993 nr. 1381, 28 feb 1994 nr. 302, 4 april 1995 nr. 327, 18 feb 1996 nr. 201, 12 nov 1997 nr. 1239, 18 juni 1998 nr. 799, 24

sep 1998 nr. 985, 18 des 1998 nr. 1449, 31 des 1998 nr. 1543, 10 des 2002 nr. 1671, 15 jan 2004 nr. 227 (bl.a tittel og hjemmel), 9 sep 2005 nr. 1016, 21 des 2006 nr. 1568, 6 juli 2007 nr. 951, 26 feb 2010 nr. 248, 22 des 2008 nr. 1635 som endret ved forskrift 19 feb 2010 nr. 316, 1 juli 2015 nr. 892.

I. Omfang og definisjoner.

§ 1. *Omfang*

Forskriften omfatter produksjon, pakking, lagring, transport, omsetning og import mv. av næringsmidler.

Privat produksjon, pakking, lagring, transport, omsetning og import mv. av næringsmidler for forbruk i privat husholdning omfattes ikke av forskriften.

Forskriften omfatter ikke primærproduksjon av landbruksprodukter.

0 Endret ved forskrifter 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003), 15 jan 2004 nr. 227.

§ 2. *Definisjoner*

1. *Næringsmiddel*: ethvert stoff eller produkt, uansett om det er bearbeidet, delvis bearbeidet eller ubearbeidet, som er bestemt til, eller med rimelighet kan forventes, å inntas av mennesker. Næringsmidler omfatter drikke, tyggegummi og ethvert stoff, herunder vann, som bevisst tilsettes næringsmiddelet når det framstilles, tilberedes eller behandles. Næringsmidler omfatter vann etter det sted for overholdelse som er fastsatt i artikkel 6 i direktiv 98/83/EF (drikkevannsdirektivet), og uten at kravene i direktiv 80/778/EØF og direktiv 98/83/EF berøres.

2. ---

3. *Næringsmiddelvirksomhet* eller *-bedrift* er ethvert foretagende som produserer, pakker, lagrer, transporterer, omsetter eller importerer næringsmidler.

4. ---

5. ---

6. ---

7. ---

8. ---

9. *Lett bederkelig næringsmiddel*: næringsmiddel som på grunn av mikrobiologisk eller enzymatisk aktivitet kan bli helseskadelig eller få vesentlig nedsatt hygienisk kvalitet allerede ved kortvarig lagring ved romtemperatur.

0 Endret ved forskrifter 14 okt 1991 nr. 795, 21 des 1993 nr. 1378, 18 feb 1996 nr. 201, 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003), 15 jan 2004 nr. 227, 22 des 2008 nr. 1635 som endret ved forskrift 19 feb 2010 nr. 316 (i kraft 1 mars 2010).

II. Kvalitet, hygiene m.v.

§ 3. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 12 nov 1997 nr. 1239 (i kraft 1 jan 1998).

§ 4. *Ernæringsmessig kvalitet*

Næringsmidler skal produseres, lagres og omsettes mv. på en slik måte at råvarenes opprinnelige ernæringsmessige kvalitet bevares best mulig.

0 Endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 5. Kvalitetskrav

Næringsmidler som det ikke er gitt spesielle kvalitetsbestemmelser for, skal tilfredsstillende de tradisjonelle kvalitetskrav markedet har satt til varene.

§ 6. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 22 des 2008 nr. 1635 som endret ved forskrift 19 feb 2010 nr. 316 (i kraft 1 mars 2010).

§§ 7 9. §§ 7 – 9. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 12 nov 1997 nr. 1239 (i kraft 1 jan 1998).

III. Tilsetningsstoffer, mineraler, vitaminer m.v.

§ 10. Tilsetningsstoffer, mineraler, vitaminer m.v.

Tilsetningsstoffer, mineraler, vitaminer mv. som ikke er tillatt i næringsmidler som produseres i vedkommende næringsmiddelbedrift, må heller ikke oppbevares i bedriften.

0 Endret ved forskrifter 21 des 1993 nr. 1378, 15 jan 2004 nr. 227, 26 feb 2010 nr. 248 (i kraft 1 mars 2010).

IV. Helsekadelige stoffer, desinfeksjon m.v.

§§ 11 12. §§ 11 – 12. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 12 nov 1997 nr. 1239 (i kraft 1 jan 1998).

V. Meldingsplikt og godkjenningssplikt

0 Overskriften endret ved forskrift 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003).

§ 13. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 22 des 2008 nr. 1635 som endret ved forskrift 19 feb 2010 nr. 316 (i kraft 1 mars 2010).

§§ 14 15. §§ 14 – 15. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 21 des 2006 nr. 1568 (i kraft 1 jan 2007).

§ 16. Spesiell vurdering av nytt utstyr og nye prosesser

Ved innføring av nye prinsipper, prosesser, utstyr mv. for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler, kan Mattilsynet kreve at det legges fram tilstrekkelige opplysninger til å foreta en hygienisk vurdering av prosessen eller utstyret før det tas i bruk i næringsmiddelindustrien.

Dette krav gjelder ikke for nye varianter av utstyr som er kjent og vurdert tidligere.

Mattilsynet kan på hygienisk grunnlag nekte at nye prinsipper, prosesser eller utstyr tas i bruk, eventuelt sette betingelser for bruken.

0 Endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 16a. Næringsmidler og næringsmiddelingsredienser herunder tilsetningsstoffer og aromastoffer som består av, inneholder eller er fremstilt på grunnlag av genmodifiserte organismer, er ikke tillatt omsatt eller markedsført med mindre Mattilsynet har godkjent dette. Unntak gjelder for:

1. produkter som omfattes av lov 2. april 1993 nr. 38 (genteknologiloven),
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materiale, herunder genmodifiserte prosesshjelpemidler og næringsmidler som er behandlet med genmodifiserte prosesshjelpemidler.

Godkjenningsplikt etter første ledd gjelder ikke ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale forutsatt at virksomheten kan dokumentere dette, samt forutsatt:

1. tilstedeværelse opp til 0,9% dersom det genmodifiserte materialet er godkjent i EU, eller
2. tilstedeværelse opp til 0,5% dersom det genmodifiserte materialet har vært risikovurdert og er funnet helsemessig trygt av enten EFSA/EUs vitenskapskomiteer eller den norske Vitenskapskomiteen for Mattrygghet samt at analysemetodikk er offentlig tilgjengelig.

I forbindelse med søknad eller godkjenning kan Mattilsynet stille krav om analysemetodikk, prøvemateriale og sporbarhet mv.

Det stilles krav om angivelse av unik identifikasjonskode for genmodifiserte organismer i ledsagende dokument for produkter som består av eller inneholder slike organismer i forskrift 2. september 2005 nr. 1009 om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer.

Tilsetningsstoffer og aromastoffer som skal godkjennes etter første ledd, og som allerede finnes på det norske markedet pr. 15. september 2005, kan fortsatt omsettes forutsatt at det innen 6 md. etter 15. september 2005 er sendt melding til Mattilsynet med informasjon om stoffene. Innen tre år etter 15. september 2005 må det for disse stoffene søkes om godkjenning etter § 16a.

Mattilsynet kan fastsette utfyllende forskrifter for gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf.

0 Tilføyd ved forskrift 18 juni 1998 nr. 799 (i kraft 1 jan 1999 ifølge forskrift 24 sep 1998 nr. 985 som endret ved forskrift 18 des 1998 nr. 1449, med unntak av den delen av godkjenningsordningen som omfatter genmodifiserte tilsetningsstoffer, hvis ikrafttredelse utsettes til Kongen fatter beslutning om dette). Endret ved forskrifter 15 jan 2004 nr. 227, 9 sep 2005 nr. 1016 (i kraft 15 sep 2005).

§ 16b. (Opphevet)

0 Tilføyd ved forskrift 9 sep 2005 nr. 1016 (i kraft 15 sep 2005), opphevet ved forskrift 1 juli 2015 nr. 892 (i kraft 1 sep 2015).

VI. Emballasje m.v.

§ 17. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 21 des 1993 nr. 1381.

VII. Merking

§§ 18 19. §§ 18 – 19. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift av 28 feb 1994 nr. 302.

§ 20. (Opphevet)

- 0 Opphevet ved forskrift 12 nov 1997 nr. 1239 (i kraft 1 jan 1998).

VIII. Omsetning, import og markedsføring

- 0 Overskriften endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 21. *Omsetning, import og markedsføring*

Næringsmidler som finnes i en virksomhet som kommer inn under denne forskriften, regnes som omsatt med mindre det går klart fram at de ikke er bestemt for omsetning.

- 0 Endret ved forskrifter 18 feb 1996 nr. 201, 31 des 1998 nr. 1543 (i kraft 1 jan 1999), 15 jan 2004 nr. 227.

IX. Kontroll

§ 22. *Opplysningsplikt*

Den som er ansvarlig for næringsmiddelvirksomhet, plikter på anmodning fra tilsynsmyndigheten, å legge fram de opplysninger tilsynsmyndigheten finner nødvendige for å gjennomføre sine tilsynsoppgaver.

- 0 Endret ved forskrift 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003).

§ 23. *Adgang til virksomheten og nødvendig dokumentasjon*

Tilsynsmyndigheten har til enhver tid adgang til samtlige lokaler og transportmidler. Når de vurderer det som nødvendig for tilsynsarbeidet, kan tilsynspersonalet ta ut prøver og foreta annen nødvendig dokumentasjon av forholdene i bedriften. Tilsynspersonalet avgjør hvilken dokumentasjon som er nødvendig. Ulike dokumenteringsformer kan være fotografering, fotokopiering, avskrift mv.

Tilsynspersonalet plikter på anmodning å framlegge legitimasjon.

- 0 Endret ved forskrifter 4 april 1995 nr. 327, 18 feb 1996 nr. 201, 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003).

X. Omsetningsforbud og beslag mv.

- 0 Overskriften endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§§ 24 25. §§ 24 – 25. (Opphevet)

- 0 Opphevet ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

XI. Administrative bestemmelser

§ 26. *Tilsyn og vedtak*

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften, jf. matloven § 23.

- 0 Endret ved forskrifter 4 april 1995 nr. 327, 18 feb 1996 nr. 201, 10 des 2002 nr. 1671 (i kraft 1 jan 2003), 15 jan 2004 nr. 227, 22 des 2008 nr. 1635 som endret ved forskrift 19 feb 2010 nr. 316 (i kraft 1 mars 2010).

§ 27. Utfyllende bestemmelser

Mattilsynet kan gi nærmere bestemmelser til utfylling av denne forskriften.

I særlige tilfeller hvor det er påkrevet med en rask iverksettelse av tiltak, kan Mattilsynet fastsette forskrifter ved offentlig kunngjøring gjennom kringkasting og aviser.

0 Endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 28. Dispensasjoner

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 29. (Opphevet)

0 Opphevet ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 30. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 15 jan 2004 nr. 227.

§ 31. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. oktober 1983.

Samtidig oppheves

- Almennelige forskrifter om tilvirkning og omsetning av næringsmidler av 3. mai 1935, med unntak av § 17 som gjelder inntil videre.
- Forskrifter om hermetiske matvarer m.v. av 3. mai 1935.
- Forskrifter om omførselshandel med kjøtt m.v. fra vogn av 23. desember 1937.
- Forskrifter om oppvask av servise m.m. på offentlige spise- og serveringssteder som har godkjent oppvaskmaskin av 29. april 1949.
- Forskrifter om oppvask av servise m.m. på offentlige spise- og serveringssteder som ikke har oppvaskmaskin av 29. april 1949.
- Forskrifter om salg av nærings- og nytelsesmidler fra kiosker, disker m.v. og fra automat av 18. juli 1952.
- Forskrifter om hygienisk kontroll ved fremstilling, lagring og transport av pultost av 31. desember 1969.
- Forskrifter om tilberedning, oppbevaring og omsetning av ferdigretter av 11. november 1972.